

Θάλεια Ιερωνυμάκη
thaliero@hotmail.com

«farne l'apoteosi»

**Η αποθέωση των προσώπων
στην ποίηση του Σολωμού**

Διονυσίου Σολωμού Άπαντα, τόμ. Β΄ Πεζά και Ιταλικά, (επιμ.-σημειώσεις: Λ. Πολίτης), Αθήνα, Ίκαρος, 51998 (ανατύπωση 1955), 159-160.

L' A P O T E O S I

(Pel Dr. Roidi. Con rime obbligate)

Poichè Morte t'avrà rotto il sincipite
Per poterti rubar tutto lo scibile,
Allor la parte tua non corruttibile
Sul canoro n'andrà monte bicipite.

Tutto fia muto; in ogni eterno stipite
Non fia che fronda frema o aurette sibile,
E ogni musa sia seria o sia risibile
Fia sugli onor che dovrà farle ancipite.

Ma per livor de' vati l'illustrissimo
Un'altra volta diverrà cadavero,
E tu allor gli dirai, fratel carissimo:

«Tutti quei spirti ecco fra lor che cozzano
Chè il tuo venir è a lor leteo papavero,
E per più non vederti, oh Dio, si strozzano».

Διονυσίου Σολωμού Άπαντα, τόμ. Β΄ Παράρτημα. Ιταλικά (ποιήματα και πεζά),
(μετάφρ.: Λ. Πολίτης με τη συνεργασία του Γ. Ν. Πολίτη), Αθήνα, Ίκαρος,
31991 (11960), 57.

Η ΑΠΟΘΕΩΣΗ

(Για τον Δρα Ροϊδη. Μὲ ὑποχρεωτικὲς ὁμοιοκαταληξίαι)

Ἄφοῦ ὁ Θάνατος σοῦ συντρίφη τὸ βρεγματικό, γιὰ νὰ μπορέση νὰ σοῦ
ἀρπάξη ὅλο τὸ ἐπιστητό, τότε τὸ μέρος σου τὸ ἄφθαρτο θ' ἀνέβη πάνω στὸ
μελωδικὸ βουνὸ τὸ δίκورφο.

Ὅλα θάναι βουβά: σὲ κανέναν αἰώνιο κορμὸ φύλλο δὲ θὰ σαλεύη, οὔτε (160)
ἀγέρι θὰ σφυρίζη, κι' ἢ κάθε μούσα, εἴτε σοβαρὴ εἴτε καὶ γελοία, δίγνωμη
θάναι μὲ ποιῆς τιμὲς νὰ τὸ τιμήση.

Ὅμως ἀπὸ φθόνο ὁ ξακουστότερος μὲς στοὺς ποιητὲς θὰ γίνη καὶ πάλι
κουφάρι, καὶ τότε ἐσύ, ἀγαπητὲ ἀδερφέ, θὰ τοῦ πῆς :

“Ὅλα τοῦτα τὰ πνεύματα κοίτα ποὺ κουτουλίζουνε τό 'να τ' ἄλλο, γιὰτι
ὁ ἐρχομός σου εἶναι γι' αὐτὰ ληθαῖος μήκων, καὶ γιὰ νὰ μὴ σὲ βλέπουν πιά,
ὦ Θεέ, στραγγαλίζονται,,.

«Αποσπάσματα από ένα ποίημα για το θάνατο ενός νέου ποιητή»: Διονυσίου Σολωμού Άπαντα, τόμ. Β΄ Παράρτημα. Ιταλικά (ποιήματα και πεζά), ό.π., 53-54

Κι' είδα ν'άρχεται κατά μένα μικρή φλόγα λαμπερή, πού ανάλαφρα, (154)
καθώς πλησίαζε, ένα πνεῦμα ξάνοιξα νὰ τὴν κρατᾶ μέσα στὸν κόρφο του.

.

Καὶ καθὼς τ'όπαιρναν οἱ αὔρες πάνω στὰ φτερούγια τους, ὕψωνόταν τὸ 20
οὐράνιο τοῦτο σύννεφο, καὶ φτάνοντας ἐκεῖ ἐγένηκε ἄστρο μέσα στ' ἄστρα.

.

Καὶ ὅλα τ' ἄστρα μέσ' ἀπὸ τὸν γαλήνιο ἀέρα ἀκούγονταν νὰ χαιρετοῦν τὸ
καινούργιο συντρόφι τὸ ἄστρο, καὶ νὰ παραβγαίνουνε μαζί του σὲ φῶς καὶ
σὲ ἁρμονία.

.

[«Εἰς Μάρκο Μπότσαρη»: A.E., 73 B 13-34]

μαρομια υχῶ θα λαλίσυ
τς κοσμικ την υστερῖ μερα
παντῆ στον κερνιο αερα 15
μαρομια στς ταφικς θα εμβῦ
να καμυ καθενας να εβγυ.

την υμερα τς χρυστῆ. εκυ ο
Βοτζαρυς –
μυφρυλα ξαπλονυ πυκνος 20
χυμενος στα νεφυ καμνος.

εφενονταν μες τη μαφρυλα,
η [σκια] ο ισκιος τς πατρυαρχυ,
οσον εχασαν την ζοη για την ελεφτε-
ριαν 25

½ ἰ σαλπῖγγα πς ἴτον εκί η φονῦ
τρομαρα ½ φρυκυ λαλυ. κλαγγῦ

μαβρυλα ξαπλονυ πυκνος
απανικ στα νεφῖ καπρος·
εκί μεσα ο πατρυαρχυς, εκί οσεκ 30
ψυχες επεσαν για την ελεφτρα -
εκί η αγγελῦ
τίναζεν μ' εγγαρδια χαρα
τ' αθανατα τ' ασπρα φτερα.

Σχεδιάσμα ωδής για τον θάνατο του Μάνθου Τρικούπη (A.E., 49A 26-40)

Nell'ode in morte di Manto
Τρυκσπυ – diretta allo spiro.
intrecciando gli avvenimenti
colla sua morte e parlando
30 a spiro. si può cominciare
prima con pasqua etc.
annunziarlo
[presentarlo] morto, poi inca=
tenando altri avvenimenti
presentarlo combattente —
35 poi intrecciando — quando era
nel utero della madre —
poi morto, finalmente (e
sempre intrecciando) legando
col giorno di Pasqua: farne
40 l'apoteosi

«Ode in morte della E.T.»: *AE* 311 A 1-21 και B 1-11

Δακτυλιώδης Αθηναίων αφ. I, φ 8^β-9^α

ο νεος κοσμος χερετε
Bisognerà dire che tanta
bellezza risplenderà su
la faccia, mentre tu
5 monterai, εν ω μσγγριζι
κατσσις
τε κοσμος η πιρκαγια.

[ο νεος κο]
τη νεατε πλασι χερετε
10 ο νεος κοσμος, κίτοντας,
κ; ο αλος οπε ετιμισε
το χοματε πατοντας —
αναγαλιαζι η σπιθατε
κ; κατα σε πιδα.

15 τη νεατε πλασι χερετε
ο κοσμος κίτοντας
κ; ο αλλος οπε ετιμισες
την σκονιτε πατον
αναγαλιαζι η σπιθατε
20 κ; κατα σε πιδ

Poni mente alla
Sublimità del tutto
che del Fantasma
non sieno colorite
tutte le parti. 5

Ma nelle parti
†pochissimi† colpi for-
ti, ai quali la
fantasia supplisca
travedendo il resto 10
e più ancora.

allora †- - - †

ΕΙΣ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΡΟΔΟΣΤΑΜΟ

1.

Και είδανε τὸ ξόδι σου μὲ τὴν κερδοσιὰ του.

2.

Στὴ θύρα τὴν ὀλόχρυση τῆς Παντοδυναμίας,
Πνεύματα μύρια παλαιά, πνεύματα μύρια νέα,
Σ' ἀκαρτεροῦν γιὰ νὰ σοῦ ποῦν πῶς ἄργησες νὰ φθάσης.

3.

. τῆς ἡμέρας
Π' ὁ τρίτος ἀνθίζε σ' ἐσὲ θεοτικὸς Ἀπρίλης, —
Μὲ τὴν ψυχὴν τρεμάμενην μὲς στὴν χαρὰ τοῦ πόθου,
Ἄχ! σ' ἔσταινα βασίλισσα στῆς γῆς τὲς εὐτυχίες,
Ἐνῶ ἴλαις τὲς δοκίμαζα κοιτώντας τὴν θωριά σου, —
Στὴν πλάκα πέφτω, καὶ θαρρῶ πῶς δὲ θὰ σοῦ βαρύνῃ,
Παρθέν', ἀπὸ τὰ χεῖλη μου καὶ ἀπὸ τὰ γόνατά μου.

(1848)